

2. Бахмат М. І., Небаба К. С. Структурні елементи врожаю гороху посівного залежно від удобрення та регуляторів росту в умовах Лісостепу Західного. Науковий вісник НУБіП України. Серія Агрономія. 2018. № 294. С. 24–31.
3. Гончар Л. М., Пилипенко В. С. Польова схожість насіння та густина стояння рослин гороху посівного залежно від удобрення та інокуляції. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2017. Вип. 269. С. 46–57.
4. Камінський В. Ф., Сокирко Д. П., Гангур В. В. Вплив технологічних прийомів на формування продуктивності гороху в умовах Лівобережного Лісостепу України. Таврійський науковий вісник. 2021. Вип. 117. С. 73–79.

УДК:631.8:633.15

ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ УДОБРЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КУКУРУДЗИ

Олепів Р.В., кандидат с.-г. наук,
доцент кафедри землеробства і
агрохімії ім. В.І. Сазанова

Шапар Д.Ю., здобувач ступеня вищої освіти
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

У зв'язку з переходом тваринницьких підприємств на промислову основу і широку механізацію галузі тваринництва відбулися глибокі зміни в кругообігу речовин в ґрунті. Значні маси соломи, що раніше використовувалась тільки в якості підстилки стали більш широко застосовувати як самостійне добриво [1].

Проте аграрна наука ще не має вичерпної відповіді щодо порогу доцільності внесення у ґрунт соломи та інших рослинних решток залежно від насичення сівозмін зерновими культурами. Виникла потреба узагальнити наукові та практичні аспекти застосування побічної продукції рослинництва в якості органічних добрив, означити питання, які потребують додаткових досліджень, підготувати і видати відповідні рекомендації. До загальних недоглядів у роботі науково-дослідних установ, які проводять наукові дослідження стосовно ефективного використання соломи та рослинних решток, слід віднести недостатньо повну комплексність досліджень, ефективність їх координації [2–4].

Мета досліджень – вивчити вплив застосування побічної продукції (соломи пшениці озимої), яка б забезпечувала отримання стабільно високу, екологічно чисту, високоякісну продукцію за одночасного збереження родючості ґрунту.

Дослід був закладений на чорноземі глибокому малогумусному, з наступними агрохімічними показниками: вміст гумусу (за Тюріним) – 3,06 %, азоту, що легко гідролізується (за Тюріним та Коновою) – 12 мг на 100 г ґрунту; рухомого фосфору і обмінного калію (за Чиріковим) відповідно 9 і 14 мг на 100г ґрунту, рН (сольове) – 6,5.

Схема досліду включала наступні варіанти: 1. N45P45K45 (контроль); 2. Солома пшениці озимої + N10/т; 3. Солома пшениці озимої + N10/т + N45P45K45; 4. Солома пшениці озимої + N10/т + N60 (підживлення);

Повторність – чотирьохразова, розміщення ділянок – послідовне. Попередником кукурудзи була озима пшениця. Вирощували кукурудзу за загальноприйнятою технологією. Сівбу кукурудзи провели в першій декаді травня з синхронним внесенням мінеральних добрив в дозі N45P45K45. Гібрид – KBC 2370 ФАО-280 (KWS), норма висіву – 65,0 тис. шт./га.

За роки проведення досліджень на формування елементів структури урожайності суттєво впливало застосування побічної продукції (соломи пшениці озимої), а також погодні умови, які відрізняються за роками досліджень.

За використання соломи пшениці озимої маса зерна з однієї рослини збільшується по відношенню до контролю в середньому на 25 г, від внесеної соломи пшениці озимої + N10/т + N45P45K45 на 20,3 г, що становить 15,5 %, а від соломи пшениці озимої + N10/т + N60 (підживлення) відповідно на 29,6 г і 22,6 %, зростає також і маса зерна з одного качана, відповідно на 9,5г (7,7 %) і 21,5 г (17,4 %).

При використанні соломи пшениці озимої кількість качанів на 100 рослин збільшилася відносно контролю в середньому на 6 шт. Максимальна кількість качанів відмічена на варіанті з внесенням соломи пшениці озимої + N10/т + N60 (підживлення).

Застосування соломи позитивно впливає на формування урожайності зерна кукурудзи. Мінімальна урожайність сформувалась на контролі, яка склала 7,34 т/га. За використання удобрення на основі використання побічної продукції вона зросла в середньому на 1,55 т/га, до того ж від внесення соломи пшениці озимої + N10/т + N45P45K45 на 1,3 т/га, що становить 17,7 %, а від соломи + N10/т + N60 (підживлення) відповідно 1,80 т/га і 24,5 %.

Слід відмітити, що використання 5 т/га соломи пшениці озимої разом з компенсуючою дозою азоту N50 + N60 (підживлення) було більш ефективним, ніж внесення соломи + N10/т + N45P45K45, приріст урожайності зерна склав 1,30 т/га, що становить 17,7 %.

Застосування соломи, як органічного добрива суттєво не впливало на формування показників якості зерна кукурудзи, мінімальний вміст білка відмічено на контролі, який склав 10,5 %. Від внесення побічної продукції цей показник зростав несуттєво, в середньому на 0,23 %. Внесення побічної продукції майже не впливає на формування вмісту білка в зерні кукурудзи, його вміст в більшій мірі залежить від погодних умов, які склались за вегетаційний період культури.

Список використаних джерел:

1. Барабаш М., Круковський Т. Чим і як можна відновити родючість наших ґрунтів? Пропозиція. 2001. №5. С. 47–50.
2. Безуглий М., Булгаков В. Наукові й практичні аспекти використання соломи та рослинних решток. Аграрна справа. 2009. № 19. С.9–12.
3. Назаренко М.М. Удобрення кукурудзи соломомою. Агроном. 2008. №2. С.125–127.
4. Пашенко Ю.М. Вплив післяжнивних решток на формування густоти посіву, ріст, розвиток рослин і оптимізацію умов вирощування кукурудзи. Таврійський науковий вісник: збірник наукових праць. Херсон, 2008. Вип. 61. С.25–31.

УДК 633.8

ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННІ ПОКАЗНИКИ У СОРТІВ *MONARDA FISTULOSA* L. В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ

Свиденко С.В., аспірант
Валентюк Н.О., кандидатка технічних наук
Інститут кліматично орієнтованого
сільського господарства, м. Одеса

Попит на ароматичні рослини зростає з року в рік завдяки їх широкому застосуванню в різних галузях промисловості (косметика, парфумерія, харчова